ΜΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ **ΤΟΥ ΖΩΡΖ ΝΤΟΛΛΕΎ**

ΤΟ ΑΝΤΡΟΓΥΝΟ ΚΑΝΕΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΕΣ

ΗΣΟΥ Χριστέ!... Δὲν γνώριζε κανεὶς στὴ γειτονιὰ πιὸ φιλάργυρους ἀνθρώπους ἀπ' τοὺς Προντιγκέ. Τὸ ἴδιο ἦταν κι' ἡ ἄντρας κι' ἡ γυναῖκα του, λὲς καὶ τοὺς ἔνωσε γιὰ ὅλη τους τὴ ζωὴ αὐτὸ τὸ τρομερὸ πάθος τῆς τσιγγουνιᾶς.

Γιὰ νὰ σχηματίσετε κάποια ἰδέα γι' αὐτοὺς, θὰ σᾶς πῶ ἕνα μονάχα περιστατικὸ τῆς ζωῆς των.

"Αν ὑπάρχη στὴ ζωὴ ὅλου τοῦ κόσμου κάποια ἐποχή. ποὺ κι' ὁ πιὸ φτωχὸς ξοδεύει ἀλύπητα κι' ὅσο μπορεῖ περισσότερα, εἶνε βέβαια ἡ πρώτη περίοδος τοῦ γάμου, ὁ μῆνας τοῦ μέλιτος.

"Ε, λοιπόν, οἱ Προντιγκέ, ὅταν παρθήκανε, γιὰ νὰ μὴ κλείσουν οὔτε μιὰ μέρα τὸ μαγαζί τους καὶ ζημιώσουν, κάμανε τὸ ταξεῖδι τοῦ γάμου τους Ο ΚΑΘΕΝΑΣ ΧΩΡΙΣΤΑ, ὁ ἕνας ὕστερ' ἀπὸ τὸν ἄλλον!

Πῆγε πρῶτα ὁ γαμπρός, μόνος του, στὴ Βενετία τὸν Ὀκτώβριο κι' ἡ νύφη κρατοῦσε τὸ μαγαζί. Γύρισε ὁ γαμπρὸς κι' ἔκανε κι' αὐτὴ τὸ ταξεῖδι τοῦ γάμου, μόνη της, τὸν Νοέμβριο, κι' ὁ γαμπρὸς ἔμεινε στὸ μαγαζί, νὰ μὴ ζημιωθοῦν οὔτε πεντάρα.

Κι' ἀπὸ τότε, οὔτε σκέφτηκαν πειὰ νὰ ταξειδέψουν ἄλλη φορά.

Σ' ὅλα ἦσαν οἰκονόμοι, στὰ ροῦχα ὅμως ἦσαν ἀνυπέρβλητοι. Δὲν εἴχανε ποτέ τους δεύτερη φορεσιά, δεύτερο καπέλλο ἢ δεύτερο ζευγάρι παπούτσια. "Ολα ἀπὸ ἕνα καὶ μονάκριβο.

Λειμῶνα-καλοκαίρι, ὁ Γάστων Προντιγκὲ φοροῦσε ροῦχα καὶ καπέλλο γκρίζα, τὸ ἀγαπημένο του χρῶμα.

Ἡ Ὀρτανσία Προντιγκέ, ποὺ στὰ νειᾶτα της ἤτανε ρωμαντική, προτιμοῦσε τὰ ζωηρὰ χρώματα. Φοροῦσε κάθε μέρα, καθημερινὲς καὶ γιορτές, κόκκινο φουστάνι καὶ καπέλλο βυσσινί.

"Ἔτσι γέρασαν σιγὰ-σιγά, μὲ τὴ μοναδικὴ ἔννοια καὶ τὴ μοναδικὴ εὐτυχία, νὰ αἰσθάνωνται πὼς κάθε χρόνο ἔχουν καὶ περισσότερα λεπτά. Αὐτὴ ἤτανε ἡ μοναδικὴ χαρὰ τῆς ζωῆς τους. Ἀντὶ νὰ βγοῦνε περίπατο ἢ νὰ πᾶνε κι' αὐτοί, σὰν ὅλο τὸν κόσμο, σὲ κανένα θέαμα, κλειδωνόντουσαν οἱ δυὸ τους στὸ γραφεῖο. ἄναβαν τὴ μικρότερη λάμπα—ἡ μεγαλείτερες ἔκαιγαν τὴν ὥρα τῆς δουλειᾶς, γιὰ τὴν πελατεία—ἄνοιγαν τὰ βιβλία τους καὶ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν Τραπεζῶν καὶ ρουφοῦσαν μὲ ἀπληστία τοὺς ἀριθμούς, σὰν νὰ ἦσαν ὁλόδροσα πιοτά. Εὐτυχισμένοι ὕστερα, τραβοῦσαν χαμογελαστοί γιὰ τὸ σπίτι τους, σιωπηλοί, μὰ χαρούμενοι, νοιώθοντας τὶς γέρικες καρδιές τους νὰ χτυποῦν μὲ τὸν ἴδιο παλμό.

Ξαφνικὰ αὐτὴ ἡ ἀπόλυτη εὐτυχία ταράχτηκε, καὶ πολὺ ἄσκημα μάλιστα: Ἀρρώστησε ὁ κ. Προντιγκέ· Στὴν ἀρχὴ χάρηκαν κι' οἱ δυὸ τους ὑπερβολικά, γιατὶ ἡ δίαιτα τοῦ ἀρρώστου ἤτανε μιὰ πρόσθετη ἀναγκαστικὴ οἰκονομία Γρήγορα ὅμως ἀπογοητεύτηκαν: "Ἐπρεπε νὰ καλέσουνε γιατρὸ—ὄχι καὶ πολὺ συχνὰ βέβαια—ἀλλὰ δὲν μποροῦσαν νὰ κάνουν ἀλλοιώτικα, ἔπρεπε νὰ φέρουν γιατρό.

Μὲ πόνο ψυχῆς καὶ σπαραγμὸ καρδιᾶς, κάλεσε ἡ κ. Προντιγκὲ τὸ γιατρὸ κι' ἀμέσως ἀναποδογυρίστηκε ὁ προϋπολογισμός. Πάει ἡ οἰκονομία ἀπὸ τὴ δίαιτα τοῦ ἀρρώστου καὶ ξέχωρα πόσο στοίχισαν τὰ γιατρικά! Τοῦ κάκου ἡ κ. Προντιγκὲ προσπάθησε νὰ βρῆ ἕνα φαρμακεῖο, ποὺ νὰ τῆς κάνη ἔκπτωσι. "Ολα πουλοῦν δυστυχῶς μὲ τὴν ἴδια κρατικὴ διατίμησι. Ἀπελπισία! Τὰ φάρμακα τόσο ἄνοστα καὶ πικρὰ πράγματα, καὶ νὰ στοιχίζουν τόσο ἀκριβά!... Καὶ τὸ χειρότερο, ἡ κατάστασι τοῦ ἀρρώστου ὅλο καὶ χειροτέρευε.

Σὰν νὰ μὴν ἔφταναν ὅλες αὐτὲς ἡ συμφορές, κουρελιάστηκε, ἀπ' τὴν πολλὴ χρῆσι, καὶ τὸ φόρεμα τῆς κ. Προντιγκέ. Μποροῦσε βέβαια νὰ τὸ φορέση ἀκόμη μέσα στὸ σπίτι, δὲν ἤταν ὅμως πειὰ γιὰ ἔξω. Ἔπρεπε νὰ τὸ πάρη ἀπόφασι καὶ νὰ ράψη καινούργιο φόρεμα.

"Ἤταν ἕτοιμη νὰ γράψη στὴ ραφτροῦλα της νἄρθη γιὰ νὰ τῆς δώση τὴν παραγγελία γιὰ καινούργιο, κόκκινο βέβαια, φόρεμα, ὅταν, ξαφνικά, μιὰ σκέψι τὴν ἔκανε νὰ χάση τὸ χρῶμα της, δηλαδὴ ἀπὸ κίτρινη ποὺ ἤτανε πάντα, νὰ γίνη πράσινη:

—Κι' ἂν πεθάνη ὁ ἄντρας μου, τί γινόμαστε; Δὲν θὰ μπορέσω νὰ φορέσω τὴν κόκκινη τουαλέττα μου ἕναν ὁλόκληρο χρόνο... Πρέπει νὰ ράψω μαῦρα.

Τὸ πρᾶγμα ἤτανε σοβαρό, ἤθελε μεγάλη σκέψι. "Ὑστερ' ἀπὸ τόσα ἔξοδα γιὰ γιατροὺς καὶ γιὰ φάρμακα νὰ πετάξη κι' ἄλλα λεφτὰ γιὰ ἕνα ἄχρηστο φόρεμα, θὰ ἤτανε ἀληθινὰ ἀπελπιστικό·

Περίμενε τὴν ἐπίσκεψι τοῦ γιατροῦ, τὸν πῆρε κατόπιν κρυφά, ἰδιαιτέρως, καὶ τοῦ ζήτησε εἰλικρινὰ τὴ γνώμη του γιὰ τὴν κατάστασι τοῦ ἀντρός της. "Ἐπρεπε νὰ ξέρη, θὰ ζήση ἢ δὲν θὰ ζήση ὁ ἄρρωστος, κι' ἀναλόγως νὰ παραγγείλη τὸ φορεμά της.

Ὁ γιατρός, ὅπως γίνεται πάντα σὲ παρόμοιες θλιβερὲς περιστάσεις, στὴν ἀρχὴ μὲ μισόλογα, ἀλλὰ κατόπιν σχεδὸν ὁλοκάθαρα, τῆς εἶπε τὴ γνώμη του: Ὁ δυστυχισμένος ὁ Προντιγκὲ ἤτανε χαμένος. Ἡ ἐπιστήμη ἔκανε ὅ,τι μποροῦσε, τὸ κακὸ ὅμως ἤταν ἀθεράπευτο. κι' ἡ ἡλικία του βλέπετε... Μόλις τοὔδινε λοιπὸν μιᾶς ἑβδομάδας ζωή.

Ἡ κ. Προντιγκὲ εὐχαρίστησε τὸ γιατρὸ γιὰ τὴ λεπτότητά του, καὶ πῆρε ὁριστικὰ τὴν ἀπόφασί της. Κάλεσε τὴ ραφτροῦλα της. τὴν πιὸ φτηνή, φυσικά, τῆς γειτονιᾶς, ἂν ὄχι τοῦ Παρισιοῦ ὁλοκλήρου, καὶ τῆς παράγγειλε ἕνα φόρεμα πένθιμο μὲ κρέπια.

Γιὰ κύττα ὅμως ἀτυχία!... Λίγες μέρες ὕστερα, ὁ Προντιγκὲ καλυτέρευε· Ἡ κατάστασί του ἄρχισε νὰ βελτιώνεται. Καὶ ποὸς μεγάλη ἀπελπισία καὶ τῶν δυὸ συζύγων, εἶχε πειὰ μιὰν ὄρεξι διαβολεμένη. "Ἐτρωγε. ἔτρωγε, ὅσο μποροῦσε οἰκονομικὰ βέβαια, ὀλὰ ἔτρωγε, ὅσο δὲν ἔφαγε ποτὲ στὴ ζωή του.

Σὲ δυὸ βδομάδες ἤτανε στὸ πόδι.

Ἐξαντλημένη ἀπ' τὶς περιποιήσεις ποὺ ἔκανε τοῦ ἀντρός της, ἀπὸ τὰ ξενύχτια κι' ἀπὸ τὶς τόσες καταποδιαστὲς συγκινήσεις, ἡ κ. Προντιγκὲ κρεββατώθηκε τώρα, μὲ τὴ σειρά της, γιὰ καλά.

Τὸ πρωῖ αὐτὸ ὁ Προντιγκὲ ἄνοιξε τὴ ντουλάπα γιὰ νὰ πάρη τὸ μονάκριβο κοστοῦμι του καὶ νὰ βγῆ ἔξω. "Ἤταν ἡ πρώτη μέρα ποὺ θὰ ξεπόρτιζε, μετὰ τὴν ἀρρώστεια του. Μ' ἀπόγνωσι ὅμως εἶδε τὰ ροῦχα του φαγωμένα ἀπὸ τὸ σκόρο, τρύπια κι' ἄθλια. "Ἤταν ἀδύνατο νὰ φορεθοῦν. "Ἔτσι ἀναγκάστηκε νὰ παραγγείλη κι' αὐτὸς καινούργια ροῦχα χωρὶς νὰ τὸ πῆ βέβαια στὴ γυναῖκα του, μὴ τὴν συγχύση στὴν κατάστασι ποὺ βρισκότανε. Κάνοντας αὐτὴ τὴ σκέψι, τὴν κύτταξε προσεκτικά· Εἶχε τὰ χάλια της ἡ δύστυχη. Πράσινη, σωστὸ πτῶμα!...

Ὁ γιατρὸς τοῦ εἶπε καθαρὰ τὴ γνώμη του

"Ἐπρεπε συνεπῶς νὰ ξέρη, θὰ ζήση ἢ δὲν θὰ ζήση ἡ γυναῖκα του, κι' ἀναλόγως νὰ παραγγείλη τὴ φορεσιά του. Περίμενε λοιπὸν τὴν ἐπίσκεψι τοῦ γιατροῦ, γιὰ νὰ τὸν ρωτήση.

Ὁ γιατρός, ὅπως γίνεται πάντα σὲ παρόμοιες θλιβερὲς περιστάσεις στὴν ἀρχὴ μὲ μισόλογα ἀλλὰ κατόπιν σχεδὸν ὁλοκάθαρα. τοῦ εἶπε τὴ γνώμη του. Ἡ δυστυχισμένη ἡ κ. Προντιγκὲ ἤτανε χαμένη· Ἡ ἐπιστήμη ἔκανε ὅ,τι μποροῦσε, τὸ κακὸ ὅμως ἤταν ἀθεράπευτο, κι' ἡ ἡλικία της βλέπετε... Μόλις τῆς ἔδινε μιᾶς βδομάδας ζωή...

Ὁ κ. Προντιγκὲ εὐχαρίστησε τὸ γιατρὸ γιὰ τὴν λεπτότητά του καὶ παράγγειλε μιὰ πένθιμη, ὁλόμαυρη φορεσιά.... ....